

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiquitatvm Libri III.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. XVI. Piæ maiorum donationes, oblationes, traditiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

video. Nauclerus famâ exceptum perhibet, ex obiecto Regi Naucl. ge-
neratione 32.
Henricus Im-
per. cur dictus
Clausus. cælitus viso id euenisse; cùm Romæ in Ecclesiâ D. Mariæ
Maioris, Christum Iesum summum sacerdotem, Matre San-
ctorumq; stipatum choro, rem diuinam patrare conspicatus,
simul ab Euangelio recitato, Angeli manu librum ad se ferri
vidit, osculo de more libandum; atque eo in ostento exiisse de
mentis potestate, sensibus alienatis. cumq; quid secum age-
retur ille quidem nesciret, Angelum, collaudatâ eius pudicitia,
& castimoniam studio, tetigisse neruum femoris; atque inde
claudicare cœpisse. At comperior equidem, in Ecclesiâ Ful-
densis membranis iis, quibus munificentia eius regia descri-
bitur, *primis regnandi exordiis, cùm se exerceret venatu, grauius
à ferâ saucium, nomen inde populari iactatione * Huffeholz, id est, * exallator
claudi tulisse.* Quamobrem ex hoc feræ incurfu claudicasse po-
tius, cum maioribus credere liceat; ex Angeli contactu, si illi
viso sua fides, testificationem retulisse coniugalis abstinentiæ
pudicitiaque.

CAPVT XVI.

*Donationes, qua mirificam maiorum pietatem erga
sacra loca, sanctosq; patronos & Christi seruos,
commendant.*

PRAECIPVVM non tempore, sed sedis ac officij digni-
tate locum habeat Hatto Moguntinus Archiepiscopus
hoc nomine primus, Abbas olim Augiæ, & regni Cancellarius;
cui & bonam mentem superfuisse, quâ numen cæleste sibi pla-
caret, & amplissimas opes, quas Deo fœneraret, tabulis an-
tiquis approbabo.

*Sanctarum auctoritate paginarum, & diuinarum monitis Scriptu-
rarum, fidelium aures multimodis admonitionibus pulsantur; vt
huius peregrinationis tempore, omni virtute satagant elaborare, vt
bonis operibus & eleemosynarum largitate, vitam mansuram acqui-
rant. Multum enim est felix & laudabile commercium, dum de vili-
bus & perituris rebus, aeternæ vitæ gaudium comparatur. Magna
etenim pietas largitoris, quæ nos docet, spretis terrenis, caelestem pa-
triam*

Palatium id
Triburia vil-
la regalis, in-
ter Mogun-
tiacum &
Oppenhei-
miu in ulte-
riore Rheni-
ripa, cum lo-
co iam aboli-
tum.
Lib. 1. Mo-
guat. rer.
cap. 33.
Huggi Fuld.
Abbas.

Donati fun-
di ne feudo
alienentur.

triam thesaurizare. Vnde ego Hatto, Dei gratiâ & misericordiâ dis-
pensante, Moguntiacæ Ecclesiæ Archiepiscopus, regnante Domino
Luduico gloriosissimo Rege, & residente in palatio Triburensi, cum re-
uerentissimo Abbate Huggi, Fuldensis monasterij, ceterisque eiusdem
monasterij fratribus & clericis, ad eorum omnium presentiam, quid-
quid proprietatis habui in Massenheime marchâ, & in Vvicrino
marchâ, & in Ruuenheime marchâ, & in Geraha marchâ, & in
Lichsamene marchâ, hoc totum in manus Gerhardi Comitum, & Chun-
rardi Comitum dedi, eâ ratione, ut cum omni integritate ad sepulchrum
pretiosissimi Christi martyris Bonifacij, in monasterio Fuldensi, contra-
derent. Quarum rerum traditiones legitime, in presentiam gloriosissimi
Luduici Regis, peracta, deprecor & obtestor ipsum Abbatem, om-
nemque S. Bonifacij Congregationem, per ineffabilem sanctam Trinita-
tem, Sanctorumque amorem & reuerentiam, ut numquam alicui ho-
minum inbeneficientur; sed ad generales vsus fratrum perpetuò con-
feruentur. Si verò aliquis successorum meorum, contra has res aliquo
modo generare calumniam presumpserit, primò iram Dei omnipoten-
tis incurrat; & quod repetit, nullatenus vindicet; sed quicumque li-
tem vel controuersiam aliquam intulerit, auri libras XII. argenti
XXXVI. coactus regie maiestati reus exsoluat. Datum palatio Tribu-
rensi coram Rege Luduico: qui & conscribi, & sigillo suo insigniri ius-
sit. Anno Dominicæ incarnationis DCCCCX. Indict. XIII. anno verò
Domini Luduici serenissimi Regis XI. octauo Idus Aprilis.

Ego in Dei nomine HATTO Archiepiscopus & Cancellarius has
litteras iussu meo scriptas recognoui, & manu propria subscripsi.

✠ Signum GEBHARDI & CHVNARDI Comitum, qui
easdem traditiones rerum fidei manu susceperunt, & hoc coram Rege
iurauerunt, ut eas S. Bonifacio martyri fideliter delegarent, & prae-
cepto regio confirmarent.

✠ Signum DITOLFI VVormatiensis Episcopi.

✠ Signum EINHARTI Spirensis Episcopi.

✠ Signum GOTDANCKES Comitum, &c.

Quæ sequitur Tacgolfi Bohemi Comitum oblatio, in Caroli
Magni ætatem incidit, qui & eandem auctoritate suâ corro-
borauit.

In nomine & honore sanctæ & indiuidue Trinitatis. Notum sit
omnibus Christi fidelibus, qualiter Dominus Tacgolfus de Bohemiâ
Comes,

Browe
Antiqua
Fuldensia
STV
9

Comes, audiens famam venerabilissimi loci Fuldensis conuentus, & Fuldens. Mo-
 quia Reges & Principes facerent sibi memoriam in monasterio S. Sal-
 uatoris, & intercessorem sanctissimum martyrem Christi Bonifa-
 cium; venit & ipse cum summâ cordis ac mentis deuotione adorare in
 domo Domini, vt inueniret gratiam in conspectu tremendi Iudicis:
 considerans quoque, quod Dominus ait, Non appareas in conspe-
 ctu meo vacuus; tactusque diuino ardore intrinsecus, obtulit Deo
 & S. Bonifacio regionem suam, quamdam videlicet prouinciola, si-
 tam iuxta Bohemiam, Saraue nuncupatam, qua sua proprietatis &
 iuris erat, cum omnibus villulis & compertinentiis suis, eo tenore, vt
 plenam fraternitatem, tam viuens quàm moriens haberet, & sepul-
 tura locum post finem vitæ suæ, in monasterio obtineret, &c. Facta est
 autem hæc traditio sub Carolo glorioso Imperatore, qui & stabiluit ac
 confirmauit eam, & annulo suo insigniri præcepit chartam inde con-
 scriptam. Anno Dominicæ Incarnationis DCCCI. Indiç. x.

* apparebis
 Exod. 23.

Carolus eo
 anno à Leone
 III. creatus
 Occidentis
 Imperator.

Gemina huic pietate, & notis eximij candoris, donatio fuit
 Hertaci Principis Saxonix.

Nouerint Christi fideles, tam futuri quàm presentes, qualiter qui-
 dam nobilis Princeps de Saxonix, regali stirpe progenitus, Hertac no-
 mine, diuino amore succensus, & desiderio celestis patriæ compunctus,
 cum videret quamplurimos fideles ad monasterium sancti Saluatoris,
 quod constructum est in honore S. Bonifacij Archiepiscopi & marty-
 ris, Fulde, confluere, & æternæ vitæ suffragia ab eodem beatissimo
 Martyre deprecari, cogitabat intra se, quomodo & ipse de bonis suis
 terrenis, quibus ex largâ Dei beniuolentiâ superabundabat, pretiosis-
 simum Christi martyrem Bonifacium placaret, vt ipsum apud distri-
 ctum Iudicem, promptum intercessorem habere posset. Cumque hac de-
 liberatione animum suum in bonorum affectuum desiderio, & vitam
 in bono proposito circumflecteret, misit Deus in mentem eiusdem glo-
 riosi Principis, vt ex diuite venâ facultatum suarum, venerabilem
 conuentum Fuldensium fratrum, oblatiis patrimoniis suis ditaret; &
 ob hoc specialiter ad præfatum monasterium deuotissima dona confer-
 ret, &c. Regnabat tunc temporis pius Imperator Otto Rufus, magni
 Imper. Ottonis filius: quem adiens præfatus Princeps, indicauit totum
 desiderium, &c. quod Imperator audiens, laudabat & glorificabat
 Deum, & sanctissimum eius martyrem Bonifacium; misitque cum eo
 legatarios suos, vt votum, quod vouerat Deo, fideliter exsolueret.

K k

Veniens

Veniens igitur cum nuntiis Imperatoris ad S. Bonifacij Fuldense monasterium, gratanter à domino VVerenhero Abbate, & ab omni Congregatione susceptus est: perductusque ad altare S. Bonifacij martyris, obtulit Deo & pretiosissimo martyri eius Bonifacio villas duas Ottenhusen & Tutenhusen, cum omnibus appendiciis & vtilitatibus suis, coram legatariis Imperatoris, & coram multis testibus aliis, in hunc modum, vt Fratres specialiter in suâ proprietate haberent, & annuum censum inde acciperent, ac sui parentumque suorum semper memores essent. Facta est hæc traditio tempore gloriosissimi Imperatoris Ottonis Rufi, cuius præcepto confirmata & sigillo consignata, vt nunquam in eternum ab aliquo hominum irrita fiat. anno Dominica Incarn. DCCCCLXXVIII.

Specimen his addere lubet prisca monastica oblationis huius ecclesie Camerarij Lamberti.

Notum sit omnibus Christi fidelibus, tam futuris quam presentibus, qualiter ego Lambertus, Camerarius sanctæ Fuldensis ecclesie, comparavi quoddam prædium in * Kemercella, quod singulis annis sex persoluit solidos: & obtuli illud domino meo S. Bonifacio martyri in oblationem fratrum nostrorum Fuldensium, pro recordatione dilectissimi amici mei domini Friderici Abbatis de S. Godehardo in Hildenesheim pij ac reuerentissimi viri. Qui dum solito more ad festiuitatem S. Bonifacij, visitandi & orandi gratiâ, nam puer ipse olim hæc nutritus est, aduenisset, incidit in aegritudinem, quâ & defunctus est. Ego vero ob nimiam viri familiaritatem & veterem amicitiam, & perfectæ fidei illius charitatem, impetraui à domino Abbate & sancto conuentu Fuldensium fratrum, vt exequie eius festiue & honeste celebrarentur; & in loco celeberrimo, iuxta dominos & Patres nostros sanctæ Fuldensis ecclesie Abbates sepeliretur. cuius memoriam annuatim postmodum celebrari à fratribus obtinui, & commendationem singulis annis ad sepulchrum eius, ab omni Conuentu fieri impetraui. Huius rei gratiâ, pro recordatione animæ illius, singulis annis statui charitatem fratribus de præfato prædio exhiberi, vt eo libentius annuam recordationem illius agant, quanto pro salute animæ ipsius, & requie, charitatis oblata percipiunt.

Sed quia huius generis cuiusq; loci ac dignitatis principum virorum suppetunt innumera, quo ne fastidium afferat vbertas, aliquid sexui femineo iam quoque largiendum est.

Emicat

Browe
Antiqu
Fuldens

STV

9

* Camerarij
vel Camera
cella.
Dispositio ad
pios vsus in
regulari be-
neficio.
Fridericus
Abbas sancti
Godehardi.

Dispositionis
consensus.

Sepulchreti
conuentualis
celebritas.

Alludit ad
officium cha-
ritatis ani-
marum, quod
prisce Seelge-
rath.

Emicat ante omnes, ceu inter stellas luna quædam, nobilissima virgo Emehilta; quæ sua dedisse parum rata, ni seipsam quoque Christo donasset, præclaram à laudato Principe laudem abstulit: cuius eam partem diplomatis hîc recitabo, quâ Emehiltæ propositum animi consiliumque exposuit. est is Carolus Magnus.

*Omniū fidelium Christi ac nostrorum pateat solertia, quia ob amorem diuinæ remunerationis, elegimus nobis locum quemdā in Bothoniā situm, congregationem videlicet sanctissimi martyris Bonifacii, in Fuldensi monasterio; eò quòd religione & diuino plerumque polleat ac vigeat seruitio. Cui loco, non solum nos, ex largâ nostræ liberalitatis munificentia, regio munere contulimus res proprietatis nostræ, verum etiam ceteri fideles nostri plurima contulere donaria, tam in prædiis & decimis, quàm in facultatibus ac familiis: in quibus, ad excitanda corda ceterorum, inducimus ad exemplum factum cuiusdam famule Christi Emehiltæ, nostræ quidem secundum carnem cognatæ, sed secundum Deum triumphantis virtute castitatis & virginitatis. Quæ, cum in proprio domate sibi Monasterium fecisset, vbi cum multis virginibus Deo seruire decreuit, in loco qui Milez e nuncupatur, cunctaq; prædia sua, quæ numero LV. eidem loco in id opus attitulasset, ab incur-
su Paganorum, Sclauorum videlicet, qui è regione Boëmiæ sæpius eruptionem facere, & homines abducere solebāt, præpedita, omnia prædia sua simul cum ecclesiâ quam construxerat, S. Bonifacio in Fuldensi monasterio contradidit: ipsaq; non post multum tempus ad innubas in loco Bischofesheim se contulit: quem locum B. Lieba quondam bene & religiosè rexerat, & multas ibi Deo virgines aggregauerat. Per manus ergo nostræ regalis potentie, imperamus omnibus hominibus, cuiuscumque conditionis & personæ, vt nullus contra eius donationem & traditionem aliquid facere vel inuadere præsumat, &c.*

Traditio Emehiltæ nobilissimæ virginis.

*In nomine Domini & Saluatoris nostri IESV Christi. Ego Heme-
hilt ancilla Christi, memor humanæ conditionis, quia breuis est vita
hominis super terram, de supernis cogitans, atque ad æterna festinans;
quæ retrò sunt obliuiscens, & ad anteriora me erigens; &, vt amplior
mibi portio in terrâ viuentium reddatur, huius terræ, in quâ tempora-
liter viuimus, partem, in portione ad me pertinentem, in diuersis vide-
licet locis, tam de paterno, quam de materno, vel aliunde exquisito do-*

Kk 2 no,

Caroli Ma-
gni in Fuld.
Monast. mu-
nificentia.

Emehilda
Caroli Imp.
cognata,
Virgo,
Monasterium
cõdidit Mile-
ze & offere
Fulda.

Sclauorum
incurfiones.

Innuba hic
dicuntur sa-
cra virgines.
Bischofeshe-
mum.

no, trado atque concedo, pro remedio animæ meæ ad Fuldense monasterium; vbi S. Bonifacius corporaliter requiescit; vbi & venerabilis Abbas Baugulfus multitudini monachorum præesse cernitur, locum Milize, &c. quod monasterium ego ipsa proprio labore construxi & edificauit; omnia mea ad integrum sanâ mente, sanoque consilio, vt supra dixi, donavi, tradidi, &c. ego videlicet Emehilt, & ceteræ sorores meæ, omnesque fratres mei mecum, pro animabus parentum nostrorum, vt Deus omnipotens, pro hoc terreno patrimonio, æternæ hereditatis nos faciat esse consortes, &c. facta est hæc traditio anno Dominicæ Incarnationis DCCC. regnante Carolo glorioso Francorum Rege, qui & præsens adfuit, & suâ potestati uâ manu, præceptionem fecit, vt nullus hominum eam irritam faceret.

Traditio super Westheim & Mitteldorf à quadam matronâ nomine Tuteche, Egberto Abbati facta.

In nomine sanctæ Trinitatis, notum sit omnibus fidelibus Christi, tam futuris quàm presentibus, qualiter ego Tutecha, pro animâ filij mei Regenhardi, tradidi ad Fuldense monasterium, pro amore Christi & S. Bonifacij martyris, prædium meum & proprietatem meam, videlicet quidquid habeo in villa quæ vocatur Sigifrides, & Scambach & Westheim; duas etiam hubas in Mittelendorf. Trado præterea seruos, quorum hæc sunt nomina, Regenbotto, Hertuin, Genuo, Tuto, Regenwart, Ortwin, cum vxoribus & filiis eorum, & omni cognitione suâ, & possessione eorum. Et quia spem generandæ prolis non habeo, sancto Christi martyri Bonifacio, vitam & animam meam, cum rebus omnibus committo, vt sit mihi sponsus & adiutor in conspectu Domini; pro cuius amore, quidquid hereditario iure possideo, ad Fuldensium fratrum seruitutem deuotissimè dono & concedo, pro animâ meâ, & dilecti filij mei Regenhardi. Isti sunt testes eiusdem traditionis: Gerlah aduocatus, qui & hanc vestituram suscepit; Sigibotto Comes, & Tammo Comes, Goswin Comes, Botto, & alij. Et vt hæc traditionis nostræ vestitura stabilis & inconcussa seruetur, chartulam hanc conscriptam, sigillo domni Egberti Abbatis insigniri fecimus, vt absque omni contradictione Fuldensium fratrum commodis, in perpetuum cedat, & utilitatibus.

Baugulfus
Abbas.

Huba vel
Huba Longo-
bard Guiffa,
pradium vel
agri tantum,
vnde colonus
se sustentet
cum familiâ.
Not. ad con-
fuit. Caroli
Magni V. A.
Affectus in
S. Bonifacii
arâtissimus.

Egbertus
Abbas.

Browe

Antiqua

Fuldensis

STV

9